

Petra Bolhuis &
Theo Meereboer

Maieutiek
2018

Totalitarisme-9

Overbodigen en ongewensten

Samenloop van omstandigheden bracht grote groepen mensen in het nauw.

Ten onrechte ontstond het idee dat het sommigen trof die dan ook iets gedaan/gelaten moesten hebben om in die situatie terecht te komen.

Onrecht werd normaal en cynisme leek (ten onrechte) begrip tonen voor de wereld zoals die is.

Denationalisering

Wanneer mensen hun rechten en hun burgerschap van een natie kwijtraakten was er geen enkele manier om hun rechten nog te waarborgen. (356)

“Er bestaat niet zoiets als onvervreembare mensenrechten” dat werd waar gemaakt.

Mensenrechten werd daardoor óf naïef idealisme of een hypocriet begrip.

Gevolgen WOI

Er ontstonden landen met veel nationaliteiten binnen hun grenzen die voor hun rechten waarborgen hadden bij de Volkerenbond (is opgericht begin 1919, de eerste algemene vergadering was een jaar later)

Het was bedoeld als steun bij de assimilatie, niet als blijvende ondersteuning van de eigen identiteit, zegt Arendt. Dat bleek extra toen mensen die vluchtten gedernationaliseerd werden.

Statenlozen

Een term met zeer verschillende mensen die daarmee aangeduid worden;

Mensen wiens land was opgedoekt,

Vluchtelingen vanwege revolutie of burgeroorlog,

Joden, zij zijn mensen zonder thuisland en dus de statenlozen bij uitstek

interneringkampen

Geen rechtspersoon,

Geen wettelijke middelen om in je bestaan te voorzien,

Je kunt beter crimineel zijn dan alleen statenloos want dan heb je weer een plek in een rechtssysteem.

Statenlozen zijn een probleem als ze worden doorgestuurd naar andere landen.

Zo wordt de jodenhaat in andere landen gevoed door Duitsland via emigratiedwang van joodse burgers.

Aporie van rechten van de mens

Rechten van de mens na Franse revolutie was teken van emancipatie van de mensen. Het biedt bescherming die nodig is omdat mensen zich niet meer veilig voelen in hun stand of in hun bestaan onder de hoede van God. De onvervreemdbaarheid zat alleen in de macht van het volk, de democratie. Daarmee was het ook gekoppeld aan een natie die een specifiek volk omsloot.

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9

Minderheden

Landen die nog niet zover zijn worden geregeerd door anderen. (verlichting en imperialisme) Een boven de partijen staande organisatie werd niet getolereerd. Noch door staten noch door volken.(362). Juist idee dat men geen rechten heeft in een staat, brengt mensen ertoe hun eigen nationalistische identiteit te benadrukken. (Joden Polen enz.) Dit ook omdat de Volkerenbond niet sterk en professioneel genoeg was.

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9

Verlies van rechten

1. Verlies van thuis, zonder een nieuw te kunnen vinden,
2. Verlies van legale status in eigen en daarmee in alle landen,
3. Het zijn objectieve vijanden van een staat dus kunnen geen beroep op het asielrecht dat gaat over overtuigingen. (deze groep komt in tijd later)

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9

Rechtenloosheid en overbodigheid

“Het rampzalige voor de rechtelozen is niet dat ze beroofd worden van het leven, de vrijheid en het nastreven van geluk, of van gelijkheid voor de wet en vrijheid van mening- formules die bedoeld waren om problemen *binnen* een gegeven gemeenschap op te lossen -, maar dat ze niet langer tot welke gemeenschap ook behoren. Het noodlottige van hun toestand is niet dat ze niet gelijk zijn voor de wet, maar dat voor hen geen wet bestaat; niet dat ze verdrukt worden, maar dat niemand er zelfs maar op uit is hen te onderdrukken. Alleen in de laatste fase van een vrij lang proces wordt hun recht op leven bedreigd; alleen als ze volkomen 'overbodig' blijven, als er niemand meer is die hen 'opeist', is hun leven mogelijk in gevaar.”(368)

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9

Handelen en spreken

Het belangrijkste verlies van een statenlozen is niet eens dat je vrijheid je ontnomen wordt, want vaak kan men zich vrijer bewegen dan een gevangene. Voor Arendt gaat het er om dat je rechten ontnomen worden die je tot mens onder de mensen maken. “de beroving van een plaats in de wereld die opinies betekenisvol maakt en handelingen effectief.”(369)

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9

Onvervreemdbare rechten?

De rechten van de mens zijn noch natuurlijk, noch goddelijk. Nationaal? (Burke) Dat lijkt te werken, maar beschermt juist de mensen niet die buiten een nationaal verband gestoten worden. Het gaat niet louter om gelijkheid (dan verstenen we), maar louter verschil maken kan ook niet. (ander ras als voorbeeld blz 378)

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9

Verlies van mensenrechten

“Het verlies van de mensenrechten vertoont de volgende paradox: enerzijds valt dit verlies samen met het moment waarop een persoon een menselijk wezen zonder meer wordt - zonder beroep, zonder burgerschap, zonder opinie en zonder daden om zich te identificeren en te individualiseren; anderzijds, en *tegelijkertijd*, wordt de persoon louter verschil, zodat hij niets anders meer vertegenwoordigt dan zijn eigen, absoluut unieke individualiteit, die echter elke betekenis verliest, aangezien ze beroofd is van de mogelijkheid om zich uit te drukken in een gemeenschappelijke wereld en om in die wereld te handelen.” (379)

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9

Over Arendt

Canovan en Young-Bruehl beschrijven hoe belangrijk het is al het werk na totalitarisme in het licht van haar eerste werk te zien.

Habermas schrijft hoe Arendt teveel heil ziet in politiek als een 'eiland in een zee van noodzaak'.

Het gevolg is dat Derrida Habermas weer verwijt dat hij om de politiek en het handelen te beschermen een dictatuur van de rede afkondigt.

Het handhaven van de menselijke waardigheid is een heikele activiteit op het scherpst van de snede.

Totalitarisme_Maleutiek 2018_9